

αν δεν κλώ εγω
αν δεν κλης εσυ
αν δεν καουμε εμεις
πως θα γενουνε
τα σκοταδια λαμψη?

“Όταν μιά χώρα νομίση πως είναι ικανή νά επιβάλη τήν θέλησή της μέ τήν δύναμη τών όπλων, αγνοώντας όλο τόν υπόλοιπο κόσμο, παρασύρεται σέ θέσεις και πράξεις πού στρέφονται τελικά έναντίον της.

“Έχουμε τό παράδειγμα τής Γαλλίας μέ τόν Ναπολέοντα, έχουμε τό παράδειγμα τής Γερμανίας μέ τόν Χίτλερ, έχουμε τό παράδειγμα τής Αμερικής μέ τό Βιετναμικό.

Φαίνεται πιά καθαρά πως ό Ισραήλ δέ θ' αποφύγη τήν μοίρα τών αλαζόνων. Μετά τόν πόλεμο του '67 του δόθηκε μιά μοναδική ευκαιρία νά κερδίση τήν αναγνώριση τών Αράβων, και κατά συνέπεια τήν ειρήνη μέ μόνο αντάλλαγμα τήν επιστροφή τών νεοκατακτημένων έδαφών. Μπορούσε νά κερδίση ότι ακριβώς διατυμπάνιζε πως ζητούσε πριν τόν πόλεμο.

“Όμως μέ τή νίκη αυξήθηκε και ή αλαζονεία του. Ούτε καν προσπάθησε νά κρύψη τήν πρόθεσή του νά κρατήση και τίς νέες κατακτήσεις του.

“Ο πόλεμος όμως του '73 έχει μεταλλάξη τήν κατάσταση. Έχει δείξει πως ή καταπίεση τών δικαιωμάτων ενός λαού δέν μπορεί παρά νά είναι πρόσκαιρη. Η απελευθέρωση τών αραβικών έδαφών είναι ζήτημα χρόνου. Όποια και νάνη ή έκβαση του πολέμου.

Ο ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Ο πόλεμος συνεχίζεται πεισματικός, σκληρός, μέ ά μειωτή σφοδρότητα και λύσσα για δεύτερη δομάδα. Ο Αραβικός Απελευθερωτικός στρατός φαίνεται άποφασισμένος νά κερδίση τή μάχη τούτη τή φορά. Τό Ισραήλ αναγκάστηκε νά αναγνωρίση τίς επιτυχίες τών Αράβων ανάμεσα, πάντα, από κομπασμούς και φονοτροχισμούς για τή τελική έκβαση του πολέμου. Γιατί όμως ό Ισραήλ εμφανίζεται τόσο αισιόδοξος για τό τέλος; Είναι τόσο σίγουρος λοιπόν για τήν στρατιωτική του ισχύ και τήν πολεμική ανωτερότητα τών στρατιωτών του; Έξακολουθεί πάντα νά είναι ό μικρός άήττητος;

Για νά απαντήσουμε στο έρώτημα πρέπει νά διερευνήσουμε τίς ρίζες, νά στρέψουμε τήν ιστορία μερικές δεκαετίες πιά πίσω. Ο Σιωνισμός βέβαια δέν είναι δημιουργία τών ήμερών μας, ιστορικά τοποθετείται πολύ πιά πριν, τής εποχής τής δημιουργίας του Ισραηλινού «Κράτους». Αυτό τουτο τό λεγόμενο «Ισραηλινο Κράτος» είναι καθαρό δημιούργημα του Αμερικανικού ιμπεριαλισμού; Και ειχε σαν στόχο τήν εξυπηρέτηση τών αμερικανικών συμφερότων στο χώρο τής Ανατολικής Μεσογείου και τής Μέσης Ανατολής. Οι διωγμοί τών Εβραίων από τόν Χίτλερ σέ όλη τή διάρκεια του Β Παγκοσμίου Πολέμου, είχαν δημι-

ουργήσει σέ όλο τόν κόσμο ένα αίσθημα συμπαθείας για τούς Εβραίους που άναπτύχθηκε και τροφοδοτήθηκε από τήν προπαγάνδα του Σιωνισμού, ό οποίος παρουσιάζε τούς Εβραίους σαν ανθρώπους που καταδιώκονταν από όλο τόν κόσμο, σαν ανθρώπους χωρίς πατρίδα, που τούς αφαιρέθηκε τό δικαίωμα νά έχουν γή και δικαιώματα και πατρίδα που στο κάτω κάτω θα έπρεπε νά ζήσουν κι αυτοί κάποτε σέ μιά πατρίδα δική τους, σ' ένα σπίτι δικό τους, σέ μιά γή δική τους, και νά σταματήσουν έτσι νά είναι παντοτινά θύματα τής «Ανθρωπίνης θηριωδίας».

Στό τέλος του πολέμου όλοι έδλεπαν σαν φυσικό άποτέλεσμα τήν δημιουργία ενός κράτους που θα στέγαζε και θα εξασφάλιζε τήν άκεραιότητα τών «θυμάτων» του Ναζισμού. Τό Κράτος δημιουργήθηκε μέ τήν εύλογια τών Αγγλοαμερικανών, που έδλεπαν σ' αυτό τήν δημιουργία του πρώτου ισχυρού πυρήνα εξασφάλισης τών συμφερότων της στήν περιοχή. Οι σφαγές και οι θηριωδίες που προηγήθηκαν τής εγκαθίδρυσης του Κράτους, ή εκδίωξη ολοκληρών εκατομμυρίων Παλαιστινίων που αποτελούσαν τόν ντόπιο πληθυσμό. Η κλοπή τής περιουσίας τους, τής γής τους, του Έθνους τους, καλύφθηκε μέ έντεχνη προπαγάνδα για τήν όποια

σταπαλήθηκαν εκατομμύρια δολλάρια.

Στή συνέχεια ό Ισραήλ αναπτύχθηκε μέσα σέ συνθήκες πολεμικού συναγερμού. Έγινε ολόκληρος ένα μεγάλο στρατόπεδο, προετοιμαζόταν άσταμάτητα για τήν αντιμετώπιση του έχθρου (που ζούσε στην άνέχεια και τήν φτώχεια σέ προσφυγικά αντίσκηνα μέσα σέ μεσαιωνικές συνθήκες διαβίωσης) και τή μελλοντική άναμέτρηση. Ήταν σίγουρος ότι κάποτε ό Παλαιστινέζικος λαός θα ξυπνούσε και θα διεκδικούσε δυναμικά τά δικαιώματά του.

Έν τώ μεταξύ τά Αραβικά Έθνη ζούσαν μέσα σέ συνθήκες Έθνικής υποδούλωσης. Οι Αραβικοί λαοί ζούσαν κάτω από τό βάρος τής ξένης και τής ντόπιας έκμετάλλευσης. Ένώ ό Ισραήλ, μέ τήν άνοιχτή βοήθεια τής Αμερικής καρδοκούσε πανέτοιμος.

Η απελευθέρωση τής Αλγερίας, τής Αιγύπτου τής Συρίας μέσα σέ συνθήκες επαναστατικών αγώνων και ή εγκαθίδρυση προοδευτικών καθεστώτων, έδειξε για μιά στιγμή ότι ή πλάστικα έγενε άποφασιστικά προς τήν πλευρά τών Αράβων. Τά πράγματα όμως δέν είχαν ακριβώς έτσι. Οι Αραβικοί λαοί είχαν νά εξουδετερώσουν ακόμα πολλούς έχθους, έσωτερικούς και έξωτερικούς, τήν φτώχεια, τήν άμάθεια, τήν διχόνοια μεταξύ τών λαών τους που ό αμερικανικός ιμπεριαλισμός καλλιεργούσε συστηματικά.

Τρείς διαδοχικοί αιφνιδιαστικοί πόλεμοι και τρείς διαδοχικές νίκες του Ισραήλ έλέω Αμερικανών, δημιούργησαν τό θρόλο του μικρού άήττητου, του αγώνιζωμένου θαρραλέα νά έπιβίωση ανάμεσα σέ πολυαριθμότερο δάρβαρο έχθρό. Ο θρόλος του μικρού άήττητου κατέπεσε. Ο Ισραήλ άποδείχθηκε ό μεγάλος ήττημένος. Οι Αραβικοί λαοί άγωνίζονται τούτη τή φορά ένωμένοι κι άποφασισμέ

νοι νά κερδίσουν τό πόλεμο άνεξαρτήτως θυσιών. Από τίν άλλη πλευρά οι Αμερικάνοι δέν φαίνονται ικανοποιημένοι από τήν έκβαση του πολέμου. Άπειλούν επέμβαση και τρίζουν τά δόντια και συσσωρεύουν δύναμεις στην Ανατολική Μεσόγειο. Οι προστάτες τής «άνεξαρτησίας» τών λαών και του «Ελεύθερου Κόσμου» θέλουν λένε νά «διατηρήσουν» τό «ισοζύγιο» τών δυνάμεων στη Μέση άνατολή. Ήδη υπάρχουν μαρτυρίες και άποδείξεις για ένεργό άνάμιξη τους στο πόλεμο.

Ο Κυπριακός Λαός, οι Κύπριοι εργαζόμενοι έχουν

γευτεί πολλές φορές τό πικρό φαί τής άνάμιξης τών ιμπεριαλιστών για τήν διατήρηση του ισοζυγίου τών δυνάμεων και τήν προστασία του «Ελεύθερου Κόσμου» Σχέδια Άτσεσσον, άποστολή όπλων στον Γρίβα από τόν Ισραήλ κλπ. Γι αυτό και βλέπουν τόν άγώνα τών Αράβων και του Παλαιστινέζικου λαού όχι μόνο μέ συμπάθεια, και φιλία, αλλά στέκουν και σέ αγωνιστική άλληλεγγύη μαζί τους. Γιατί ξέρουν πως ή απελευθέρωση ενός λαού είναι ένα σκαλοπάτι ακόμα στη πορεία για τήν απελευθέρωση ενός άλλου λαού.

Είμαστε σίγουροι ότι ή

Αμερικάνικη επέμβαση σέ επέμβαση σέ μικρή ή μεγάλο βαθμό, δέν θα άποτρέψη τήν τελική έκβαση του πολέμου. Η νίκη τών προοδευτικών δυνάμεων είναι πιά ένα άναμφισβήτητο γεγονός. Τό Σοσιαλιστικό Έπαναστατικό Κίνημα τής Κυπριακής Νεολαίας υποστηρίζει άνοιχτά τόν άγώνα τών φίλων Αράβων και του Παλαιστινέζικου λαού. Η υλική, ή ήθικη, ή κάθε είδους βοήθεια είναι κύρια καθήκον δικό μας. Οι αγωνιζόμενοι λαοί δέν χρειάζονται ούτε προστάτες, ούτε πάτρονες.

M. ΤΕΜΒΡΙΩΤΗΣ.

Μετριοπάθεια

Η «μετριοπάθεια» είναι μιά ακόμη από τίς λέξεις που οι πράκτορες τών άποικιοκρατών συνηθίζουν πολύ νά χρησιμοποιούν: όλοι όσοι φοβούνται είναι μετριοπαθείς ή όλοι όσοι σκέπτονται μ' έναν όποιοδήποτε τρόπο νά προδώσουν. Ο λαός, αυτός, δέν είναι καθόλου μετριοπαθής. Συμβούλευαν νά διανέμουν τά Ζιζάνια που φυτρώσαν από χωράφια μας και που οι χωρικοί μας δέν είχαν παρ ά να ξεριζώσουν. Οι χωρικοί μπορούσαν ακόμη νά έγκατασταθούν στους βάλτους ή και νά έπωφληθούν από κανένα κομάτι κρατικής γής που θα 'χε ξεφύγει από τήν άρπακτικότητα τών λατιφουντιστών! Άλλά ν' άγγίξεις στή γή τών λατιφουντιστών, αυτό ήταν ένα άμάρτημα που τό θεωρούσαν άδιανόητο. Και όμως αυτό έγινε.

ΤΣΕ ΓΚΟΥΕΒΑΡΑ

ημερολόγιο

● Το Έργατικό Κόμμα της Βρετανίας τάχθηκε υπέρ της εθνικοποίησης μερικών εταιρειών σε περίπτωση που θα καταλάβει την εξουσία. Η για χρόνια επικράτηση της δεξιάς πτέρυγας φαίνεται πως άρχισε να λυγίζει. Η χρεωκοπία της τελευταίας εργατικής κυβέρνησης, η αποτυχία της να χαράξει μια σοσιαλιστική πολιτική οδήγησαν στην εκλογική ήττα του 70. Ίσως όμως να είναι λάθος τό να ταυτίσουμε τις τωρινές αποφάσεις του Κόμματος με την πολιτική μιας πιθανής μέλλουσας εργατικής Κυβέρνησης. Ακόμα και όταν το εργατικό κόμμα βρισκόταν στην Κυβέρνηση, οι αποφάσεις του για το Βιετνάμ, για την Ελλάδα και άλλα θέματα δεν είχαν καμιά επιρροή στην αντιδραστική πολιτική της Κυβέρνησης. Ηδη ο συντηρητικός Τύπος της Αγγλίας άρχισε να μιλά για «επικράτηση των φανατικών Μαρξιστών». Μπορούμε ν' αγνοήσουμε την απειλή; Δεν θα υπάρξουν ώριμοι που θα «επιβάλουν το νόμο και τη τάξη» αν η Αγγλία μπη από δρόμο του Σοσιαλισμού; Θα είναι η «Δημοκρατική παράδοση» της Αγγλίας καλύτερη εγγύηση από τη «Συνταγματική παράδοση» της Χιλής; Το πιθανότερο είναι να συμβιβαστεί και πάλι μια Εργατική Κυβέρνηση με το σύστημα και να συνεχίσει όπως πάντα...

● Η απόφαση του Βρετανού υπουργού εσωτερικών για την απέλαση του Μαυροσκούφη δεν είναι γεγονός να μπορεί να περάσει απαρατήρητο. Η συνθηματική εξήγηση ανάμεσα στο δημοκρατικό κόσμο είναι ότι η Βρετανική Κυβέρνηση είναι πρόθυμη να θίξει την Ελληνική χούντα. Όμως αυτό δε μπορεί ν' αποτελέσει ολόκληρη την αλήθεια. Τα αίτια της αγγλικής στάσης δεν βρίσκονται μόνο στις Αγγλοελληνικές σχέσεις, αλλά και στην εσωτερική βρετανική κατάσταση. Ο περίφημος φιλελευθερισμός της Αγγλίας βρίσκεται σε περίοδο δοκιμασίας. Ένα κατεστημένο είναι φιλελεύθερο όσο δεν υπάρχει καμιά απειλή εναντίον του. Οι οικονομικές δυσκολίες που περνά η Μ. Βρετανία έχουν σαν επακόλουθο την αύξηση των ταξικών συγκρούσεων και των περιορισμών του φιλελευθερισμού. Δείγματα αυτών των συγκρούσεων είναι η συνεχής προσπάθεια επιβολής μειωμένων αμειψιών και οι αυξανόμενες απεργίες δείγματα της μείωσης του φιλελευθερισμού είναι η πίεση από τον ρατσιστή Πάουελ για «έλεγχο» της μετανάστευσης και οι απελάσεις φοιτητών όπως ο Ρούντι Ντούτκε και ο Άρης Μαυροσκούφης.

● Η κυβέρνηση Μαρκεζίνι είναι πιά γεγονός. Το μεγάλο όνειρο μιας ολόκληρης ζωής έχει πραγματοποιηθεί. Το αν είναι διωριμμένο και όχι εκλεγεμένος πρωθυπουργός, λίγο διαφέρει. Έστω κι αν οι προγραμματικές του δηλώσεις δεν αποτελούν τίποτε άλλο από επανάληψη Παδοπουλικών θέσεων. Ειδικά όμως οι δηλώσεις του για το κυπριακό πρέπει να προσεχτούν ιδιαίτερα: Ανατρέπονται άρδην τούς ισχυρισμούς μερίδας της Μακαριακής παράταξης ότι η πολιτική της χούντας για το κυπριακό έχει αλλάξει. Οι «έννοιες «όδηγος» και «ουραγός» δεν είναι τίποτε άλλο από το γνωστό μας «προβόδιμο» της εποχής των τελεογράφων. Η επιστροφή στην ανοιχτή δικτατορία αυτής της πολιτικής είναι άνησυχητική και πρέπει ν' αποτελέσουν προειδοποίηση και αρχή κινητοποίησης του κυπριακού λαού για την αντιμετώπιση μιας νέας προσπάθειας επιβολής αντικυπριακής λύσης.

Μαρκεζίνι συνέχεια.
● Σε συνέντευξη του στους «Τάιμς» υπεστήριξε πως λύση του Κυπριακού πρέπει ν' αναζητηθεί σε ελλαδοτουρκικό διάλογο. Ούτε λίγο ούτε πολύ ο κ. Μαρκεζίνι εγκαταλείπει μονομερώς την περίφημη «κοινή γραμμή» για άδμεση ανεξαρτησία, ύπανσει μή αναγνώριση της ύπαρξης νέμμου Κυπριακού Κράτους, εξισώνει την Κυπριακή Κυβέρνηση με την Τουρκοκυπριακή ήγεσία και αναζητεί λύση μέσα στα καζάνια του ΝΑΤΟ όπου και αν ακόμα ήθελε μια δίκαιη λύση δεν θα μπορούσε να την πετύχει λόγω των συμφυρμένων δεσμεύσεων. Το μόνο που δεν είπε — και ίσως να πη σε λίγες μέρες — είναι αν θα γίνουν οι συνομιλίες με ανοιχτή συμμετοχή της Αμερικής ή θα παραμείνει η ΣΙΑ στο παρασκήνιο για να κινητά νήματα του θεάτρου τέτοιων συνυμμιλιών. Όσο για την Κυπριακή Κυβέρνηση πρέπει πιά ν' αποφασισθεί πως πρέπει να χειριστεί τη δύναμη ν' ακολουθήσει μια δική της, τίμια γραμμή.

● Ο 4ος Άραβοϊσραηλινός πόλεμος συνεχίζεται ακόμα με άμειψη καταστροφική όποτελεσματικότητα. Οι Άραβες απέδειξαν με τον πιο πειστικό τρόπο ότι και τη θέληση και την ικανότητα έχουν να αντιμετωπίσουν σαν ίσος προς ίσον τον μέχρι χθές παντοδύναμο στρατό του Ισραήλ και ν' ανακόψουν τις επέτακτικές βλέψεις των σιωνιστών για να πάρουν πίσω τα κατεχόμενα εδάφη τους. Όποιοι και γάνοι το τελικό αποτέλεσμα του πολέμου οι Άραβες έχουν καλύτερη σημασία από τη θέση τους. Η άλαζονική στάση του Ισραήλ δεν θάχει ποτέ πιά τον ίδιο τόνο. Δεν θα μπορεί πιά ν' αγνοήσει όλο τον κόσμο: Θα έχουν πιά καταλάβει οι Ισραηλινές πως αν επιμένουν στην πολιτική του πολέμου μια μέρα θα χάσουν. Και θ' αγνοηθούν από όσους αγνόησαν.

Τσέ Γκουεβέρα

Ο Τσέ γεννήθηκε στις 14 Ιουνίου του 1928. Οι γονείς του είχαν μια παράδοση φιλελεύθερη, ακόμη κι ανορική. Ο ίδιος έπαθε άσθμα σε ηλικία 2 χρονών. Αντέδρασε σ' αυτό, με τό να επιδοθεί στα σπόρ. Δεν πολυήγε σχολείο. Αλλά μάθαινε στο σπίτι. Ήταν καλός Μαθηματικός κι' άχόρταγος αναγνώστης, από τον Μπωντελαίρ μέχρι τον Μάρξ.

Σπούδασε γιατρός με όνειρο να θεραπεύει λεπρούς, να πολεμήσει τις τροπικές ασθένειες. Ένας βαθύς ιδεολογικός τόνος τράβηξε γρήγορα στην πολιτική. Ήρθε σε επαφή μ' άριστους φοιτητές, με πολιτικοποιημένους αγρότες. Πρέπει να έγινε Μαρξιστής από πολύ νωρίς. Με τό Φιντέλ συναντήθηκε για πρώτη φορά τό καλοκαίρι του 1955. Μίλησαν μια ολόκληρη νύχτα για τό μέλλον της Λατινικής Αμερικής.

για τη Παγκόσμια Πολιτική. Στο τέλος της συζήτησης ο Φιντέλ διόρισε τον Τσέ γιατρό της πρώτης απελευθερωτικής αποστολής που έτοιμασε για την Κούβα.

Μετά τον θρίαμβο της Κουβανέζικης Επανάστασης, Έγινε άμεσα διευθυντής του Ινστιτούτου Αγροτικής μεταρρύθμισης και στη συνέχεια Διοικητής της Εθνικής Τράπεζας της Κούβας. Ο Γκουεβέρα αποχαιρέτησε τον Φιντέλ τον Οκτώβριο του 1965. Με απόφαση ν' ανοίξει ένα δεύτερο ανάρτικο στη Βολιβία, και να τό κατάσταση τον πρώτο πυρήνα ενός ανταρτοπολέμου που στο τέλος θ' αγκάλιαζε τό σύνολο του Λατινοαμερικάνικου κόσμου.

«Όλη μας η δράση είναι μια κραυγή πολέμου εναντίον του Ιμπεριαλισμού, μια παλλόμενη έκκληση για την ενότητα του λαού απέναντι στον μεγάλο εχθρό του ανθρώπινου γένους, τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Δεν έχει σημασία πού θό μας βρεί ο θάνατος, ως είναι ευπρόσδεκτος φτάνει ν' ακουστή η πολεμική μας κραυγή, φτάνει ένα άλλο χέρι ν' άπλωθεί για να πάρει τό όπλο μας, φτάνει άλλοι άνθρωποι να σηκωθούν για να ψάλουν τό πένθιμο έμβλημα ανάμεσα στους κροταλισμούς των πολυδύλων, ανάμεσα σε κοινούργιες ισχύες πολέμου και νίκης».

Πέθανε στη Βολιβία, ύστερα από ένδεκα μήνες άφάνταστα σκληρής πορείας, έλιγμών, πρωτοφανών στερήσεων, πείνας, άρρώστειας, δίψας, ένεδρών, μαχών, με τό όπλο της επανάστασης στο χέρι. Η αγωνιώδης κραυγή του Τσέ θα άντηχεί πάντα στην άκοή όλων των καταπιεσμένων, σαν πολεμικός παίανας της Παγκόσμιας Επανάστασης.

Η αυτο-διαπαιδαγώγηση του ατόμου

Αλλά η διαδικασία αυτή είναι συνειδητή. Το άτομο δέχεται αδιάκοπα την επίδραση της κοινωνίας σοσιαλιστικής εξουσίας και διαπιστώνει ότι δεν έχει ολοκληρωτική προσαρμοσθεί. Από την έμμεση διαπαιδαγώγηση προσπαθεί να προσαρμοσθεί σε μια κατάσταση που του φαίνεται σωστή, πράγμα που δεν μπόρεσε να κάνει ως τότε από δική του όδυσμα να κατανοήσει τα γεγονότα. Έτσι διαπαιδαγωγείται κι' ο ίδιος.

κόμα του νέου πλαισίου συλλογικής εξέλιξης, έχουν την τάση να προωρήσουν απομονωμένοι από τη μάζα που συνοδεύουν.

Τό σημαντικό είναι, ότι οι άνθρωποι άποκτούν όλοένα και μεγαλύτερη συνείδηση της ανάγκης να ενσωματωθούν στη κοινωνία και παράλληλα κατανοούν τη συμβολή τους σ' αυτή σαν κινητήρια δύναμη. Δεν προχωρούν πιά όλομόναχοι, μέσα στους έρημικούς δρόμους, προς τους άπομακρους πόθους τους. Ακολουθούν την πρωτοπορία τους, που αποτελεί τό Κόμμα, τους εργάτες της πρωτοπορίας, τους πρωτοπόρους ανθρώπους που προχωρούν δεμένα με τις μάζες και σε στενή επικοινωνία μαζί τους.

Οι πρωτοπορίες έχουν τό βλέμμα τους στραμμένο προς τό μέλλον, προς την ανταμοιβή τους. Αλλά η ανταμοιβή τους αυτή δεν είναι κάτι άτομικό. Η ανταμοιβή τους είναι κοινωνική, όπου οι άνθρωποι θό έχουν διαφοροποιηθεί. Η κοινωνία του κομμουνιστή ανθρώπου.

ΟΙ ΑΟΡΑΤΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

Οι τυφλοί νόμοι του καπιταλισμού, άορατοι για τους περισσότερους ανθρώπους, έπιδρούν στο άτομο, χωρίς αυτό να τό καταλαβαίνει. Βλέπει έναν πλατύ ορίζοντα που του φαίνεται άπέραντος. Έτσι, η καπιταλιστική προπαγάνδα ισχυρίζεται ότι η περίπτωση Ροκφέλλερ — άληθινή ή όχι — άποτελεί παράδειγμα για τις δυνατότητες έπιτυχίας. Η συσσωρευμένη δυσκολία που χρειάζεται για να ξεπηδήσει ένα τέτοιο παράδειγμα και οι άμειπτηρες ποταπότητες που συνεπάγεται μια τόσο τεράστια συγκέντρωση πλούτου, δεν φαίνονται στον πίνακα και δεν είναι δυνατό πάντα οι λαϊκές δυνάμεις να διακρίνουν τό φαινόμενο αυτό (Έδω θάπρεπε να έξετασθεί ο τρόπος πού οι εργάτες των ιμπεριαλιστικών χωρών χάνουν τη διεθνιστική τους συνείδηση κάτω από την έπιδραση μιας κάποιας συνειδητής έπιτυχίας των έξαρτημένων χωρών και πώς, από τό γεγονός αυτό, αποδυναμώνεται η αγωνιστική τους διάθεση, στην ίδια τη χώρα τους, αλλά τό θέμα ξεφεύγει από τις προθέσεις μας).

Ο δρόμος που πρέπει, με κάθε τρόπο, να διατρέξει κανείς σε μια τέτοια κοινωνία, είναι βέβαιος εμπόδια, και μόνο, ίσως, ένα άτομο ιδιαίτερα προικισμένο μπορεί να τό ξεπεράσει για να φτάσει στο σκοπό. Παραμονεύει η μακρινή ανταμοιβή, αλλά ο δρόμος είναι έρημικός, άκόμα κυριαρχεί ο νόμος της ζουγκλας: ο θάνατός σου ζωή μου.

Θά προσπαθήσω τώρα να σκιαγραφήσω τό άτομο, που παίζει ρόλο πρωταγωνιστή στο παράδειγμα και παθητικό αυτό δράμα, που λέγεται σοσιαλιστική αναδιομόρφωση, στη διπλή ζωή του σαν σκεπτόμενη μονάδα και σαν μέλος της κοινότητας.

Ναμίζω, ότι τό πιο άπλό είναι να αναγνωριθεί η ιδιότητά του σαν αναλοκλήρωτη ύπαρξη. Τό κατάλοιπο της παλιάς κοινωνίας επιζών στην άτομική συνείδηση και πρέπει να παλεύουμε αδιάκοπα για να ξεριζωθούν. Τό προτού είναι διπλό: άνωβία που επιδρά άμεσα και έμμεσα στην διαμόρφωση του κι' από την άλλη είναι τό άτομο που ύπoτάσσεται σ' ένα συνειδητό προτούς αυτό-διαπαιδαγώγησης.

Η κοινωνία πρέπει να είναι ένα γιγάντιο σχολείο

Όπως τό έχω κιόλας τονίσει, είναι εύκολο να άξιοποιήσει κανείς τό ήθικό κίνητρο σε στιγμές κινδύνου, αλλά για να επιβιώσουν, πρέπει να αναπτυχθούν στις συνειδήσεις κοινωνικές άξίες. Η κοινωνία, πρέπει να γίνει, στο σύνολό της, ένα γιγάντιο σχολείο. Οι γενικές γραμμές του φαινομένου αυτό μιλούν με τη διαδικασία διαμόρφωσης της καπιταλιστικής συνείδησης στην πρώτη περίοδο. Ο καπιταλισμός προσφεύγει στη θία, αλλά παράλληλα διδάσκει την ιδεολογία του της κληρονομιάς τάξης. Η άμεση προπαγάνδα γίνεται από εκείνους που έχουν επιφορτισθεί να εξηγήσουν τό αναπόφευκτο του ταξικού καθεστώτος, πού είτε έχει θεία προέλευση ή επιβάλλεται από τη φύση κατά μηχανικό τρόπο. Αυτό άφοπλίζει τις μάζες που βλέπουν να καταπιέζονται από ένα κακό που είναι άδύνατο να άντιπoλαίσουν.

Επειτα γεννιέται η έλπίδα ότι ο καπιταλισμός ξεχωρίζει από τό άλλα ταξικά καθεστώτα, πού δεν άφηναν καμιά πιθανή διέξοδο. Για μερικούς, η ταξική φόρμουλα θά παραμείνει άξιοποίηση: η ανταμοιβή για όσους ύπακούουν είναι η είσοδος μετά τό θάνατο σε θαυμαστάς κόσμους, όπου οι καλοί άνταμoιβονται, κι' έτσι συνεχίζεται η παλιά παράδοση. Σε άλλους, ύπάρχει καινοτομία: ο διαχωρισμός

σε τάξεις παραμένει μοιραίος, αλλά τό άτομο μπορεί να μεταπηδήσει σε άνωτερες τάξεις με την εργασία, την έφευρετικότητα κλπ.

Η διαδικασία αυτή αυτο-διαπαιδαγώγησης για τη δυνατότητα της έπιτυχίας είναι πέρα για πέρα ύποκριτική: για σκοπούς ιδιοτελείς, προσπαθούν να εκλαϊκεύσουν αυτό τό ψέμα, ότι η άτομική έπιτυχία είναι πραγματοποιή-

Είς την 3ην σελίδα ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Σκέψεις για τὸν «Αἴαντα» τοῦ Θ.Ο.Κ.

Πρόθεσή μας δὲν εἶναι νὰ κάνουμε κριτικὴ τοῦ «Αἴαντα» σὰν παράσταση, ἀλλὰ νὰ ἐκφράσουμε ὀρισμένες πιὸ πλατειῆς σκέψεις γιὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ Θ.Ο.Κ. ὀρμόμενοι ἀπὸ τὴν παράσταση ποὺ εἶδαμε στὴν Ἀκρόπολη, ἢ γι' αὐτὰ ἀκριβολογήσουμε, αὐτὸ τὸ φιάσκο, ποὺ φτάνει σὲ ὄρια σκανθάλου, αὐτὸ τὸ «θέαμα» ποὺ γιὰ νὰ γίνῃ στοί-

χισε £9.000. Τὸ τονίσαμε καὶ θὰ τὸ τονίζουμε διαρκῶς ἀπ' αὐτὴ τὴ στήλη. Ἐμεῖς δὲν βλέπουμε τὸ θέατρο σὰν μουσειακὴ κατάσταση. Τὸ θέατρο ἦταν καὶ εἶναι κοινωνικὴ—πολιτικὴ πράξη. Ὅπως ἡ Ἀκρόπολη, ἢ γι' αὐτὰ ἀκριβολογήσουμε, αὐτὸ τὸ φιάσκο, ποὺ φτάνει σὲ ὄρια σκανθάλου, αὐτὸ τὸ «θέαμα» ποὺ γιὰ νὰ γίνῃ στοί-

μαντικὸ κοινωνικὸ ρόλο. Ἄνθρωποι ποὺ μπαίνουν ἐμπίδιο στὸ ρόλο τοῦ Θεάτρου, δὲν κάνουν τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ ὑπηρετοῦν τὴν ἀντίδραση καὶ νὰ ἐμποδίζουν τὴν κοινωνικὴ ἀνάπτυξη τοῦ λαοῦ καὶ τὴν πρόοδο τῆς Τέχνης.

Ἡ σκηνοθεσία εἶναι μαζί με τὴν συγγραφή οἱ σημαντικότεροι παράγοντες στὴ θεατρικὴ λειτουργία. Κάποτε ὁ συγγραφέας βοηθᾷ τὸν σκηνοθέτη, κάποτε ὁ σκηνοθέτης συμπληρώνει τὸν συγγραφέα. Ὅταν ὑπάρχει ζωντανὴ συνεργασία ἀνάμεσα στοὺς δύο αὐτοὺς παράγοντες τὸ ἀποτέλεσμα θάναί πιὸ δυνατό. Στὴν περίπτωση ὁμοῦ τῶν κλασσικῶν ἔργων, ὅπου ὁ συγγραφέας δὲν ζεῖ, ἀποκλειστικὰ ὑπεύθυνος γιὰ νὰ ῥθει τὸ μήνυμα τοῦ ἔργου στὸ κοινὸ, εἶναι ὁ σκηνοθέτης.

Στὸν «Αἴαντα» ποὺ εἶδαμε παρατηρήσαμε τὰ ἐξῆς γεγονότα. Ὅτι διαθέτουμε πλούσιο ἔμφυχο ὕλικό: Τοὺς ἠθοποιούς μας. Ἐκεῖνο ποὺ προσέξαμε στοὺς ἠθοποιούς ἦταν μιὰ κακοποίηση τῶν μέσων ἐκφράσεώς τους.

Ὁ σκηνοθέτης ἐνδιαφέρθηκε νὰ «στήσῃ» ἐπὶ σκηνῆς τὰ λόγια τοῦ ἔργου. Τὰ βαρύτερα μνημόματα, ἢ συγκρούση ἀνάμεσα στὸ νόμο τοῦ κράτους καὶ στὸν ἀληθινὸ νόμο τῶν ἀνθρώπων, οἱ ραδιοῦργιες τῶν ψευδοστρατοκρατῶν ἐναντὶα στὸν ἄστυλο Αἴαντα (ποὺ συμβολίζει τὸ δίκιο), ἢ ἐπικράτηση τῶν δικαιομένων ἀντικειμενικὰ ἀνθρώπων, δὲν δόθηκαν καθόλου, ἢ ἀφέθηκαν ἀπλῶς νὰ φανοῦν ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ Σοφοκλή. Ἀκόμα κι' αὐτὸ τὸ κείμενο διάστηκε ἀπὸ τὴν καταπιεστικὴ διδασκαλία τοῦ σκηνοθέτη. Ἀκούονταν ἀπαγγελίες πότε στὸν ἕνα τόνο, πότε στὸν ἄλλο, ἀκούονταν κραυγὲς ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ ναι κι' ὅλας «αἰσθητικὰ» ὠραῖες, ἀλλὰ τίποτα ἀπὸ τὰ βαρῆ μνημόματα τοῦ συγγραφέα δὲν ἔφτασε στὸν θεατὴ στὴς κερκίδες. Καμμιά προσπάθεια ἀπὸ μέρος τοῦ σκηνοθέτη δὲν ἔγινε νὰ πλησιαστῇ τὸ κλασσικὸ ἔργο μετὰ

μέσα ἐκφράσεως τοῦ καιροῦ μας. Ἐβλεπες σημερινούς ἀνθρώπους στὴς κερκίδες νὰ ἀκούουν μιὰ γλώσσα ἀκαταλαβίστικη. Καὶ τὸ πιὸ τραγικὸ, σημερινούς νέους ἠθοποιούς νὰ προσπαθοῦν νὰ μιλήσουν μιὰ ξένη καὶ πρὸ πάντων νεκρὴ γλώσσα. Καὶ μ' ὅλα αὐτὰ δὲν ἐννοοῦμε τὴν Ἑλληνικὴ καὶ ὁμορφὴ μετάφραση. Ὅπως εἴπαμε ἐννοοῦμε τὴν σκηνοθετικὴ γραμμὴ.

Ὁ κ. Καραντινὸς δὲν ἀμφιδάλουμε ὅτι στὴς μέρες τοῦ ἔκανε σημαντικὲς παραστάσεις ἀρχαίου καὶ νέου δράματος. Μορφωμένος καὶ διαποτισμένος ἀπὸ τὴ Γερμανικὴ Σχολὴ τοῦ Ράινχαρτ ἀκολούθησε πιστὰ τὴ γραμμὴ τῆς:

Κίνηση, λόγος, ἐπιβολὴ στὴ σκηνογραφία κλπ. Ὅλοι οἱ σκηνοθέτες τῆς γενιᾶς τοῦ κ. Καραντινοῦ ἔδωσαν στὴν ἐποχὴ ἡττους δείγματα μιᾶς ἀποψῆς πᾶνω στὸ ἀνέβασμα ἐνός ἔργου. Ἀπὸ τότε κι' ὅλας ἀμφισβητήθηκε αὐτὴ ἡ γραμμὴ. Ἀλλὰ πρὸ πάντων σήμερα μετὰ τὴν ἀλλαγὴ τῶν καιρῶν, μετὰ τὸ ἀναποδογύρισμα κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν καταστάσεων, αὐτὴ ἡ «ἐκ τῶν ἄνω» κατασκευασμένη γραμμὴ παράστασης ἔχει ἐγκαταληφθῇ ὀλοκληρωτικὰ.

Ἡ ἐκείνος ποὺ τὴ χρησιμοποιοῦν θεωρεῖται ὀπισθοδρομικὸς καὶ τὸ λιγότερο ἀποτυχημένος.

«Τραγωδία εἶναι μίμησις σοβαρῆς καὶ ὀλοκληρωμένης πράξεως ποὺ ἔχει κάποιαν ἔκταση ἐκφρασμένη μετὰ ἡδυσμένον λόγον, καὶ χωριστὰ καθένα εἶδος τοῦ σταθμὰς διάφορα μέρη τῆς, ὅπου οἱ ὑποκριτὲς χρησιμοποιοῦν τὴ δράση κι' ὄχι τὴν ἀπαγγελίαν, λυτρώοντες τελικὰ μετὰ τὸ ἔλεος καὶ τὸν φόβο ἀπ' τὰ τέτοιου εἶδους παθήματα». (Ἄριστοτέλους «ἠθοποιτικὴ» μετάφραση Ε. Ζωγράφου).

Τὸ θέατρο μπορεῖ νὰ παρῇ μιὰ τόσο ἐλεύθερη στάση, ὅταν παραδοθῇ στὰ πιὸ ὀρμητικὰ ρεύματα τῆς κοινωνίας καὶ συναδελφωθῇ μ' ἐκείνους ποὺ πρέπει νὰ εἶναι οἱ πιὸ ἀνυπόμονοι νὰ

πραγματοποιήσουν ἀλλαγές. Γιὰ νὰ ἐπιχειρήσουμε κάτι τέτοιο δὲν μποροῦμε φυσικὰ νὰ παρατήσουμε τὸ θέατρο στὴν κατάσταση ποὺ τὸ δρῆκαμε. Χρειαζόμαστε ἕνα θέατρο ποὺ νὰ δίνῃ τὴ δυνατότητα ὄχι μόνο γιὰ συναίσθημα, ἀπόψεις, καὶ κίνητρα. Χρειαζόμαστε ἕνα θέατρο ποὺ νὰ χρησιμοποιοῦν καὶ νὰ παράγει σκέψεις καὶ αἰσθήματα τὰ ὅποια νὰ παίξουν ἕνα ρόλο.

Ὁ Τόπος μας, καὶ οἱ ἄν-

θρωποὶ μας, καὶ οἱ καιροὶ μας χρειάζονται ἕνα θέατρο ποὺ νὰ μιλά μετὰ ἄμεση καὶ ζωντανὴ γλώσσα. Ἡ νεκρανάσταση γερμανικῶν μουμιῶν ἐκφράσεως εἶναι πιστεύουμε, τάφος γιὰ τὰ καλὰ λιτεχνικὰ μας πράγματα. Χρειαζόμαστε κατεύθυνση ἰδεολογικὴ, χρειαζόμαστε ἀνθρώπους ποὺ νὰ μποροῦν πραγματικὰ νὰ δώσουν σὰρκα καὶ ὄστα σὲ νεκρὰ γράμματα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

ΚΑΤΑΖΗΤΕΙΤΑΙ

Δι' ἐγκλήματα ἐναντίου τῆς ἀνθρωπότητας

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:

Εἶναι μετρία ἀναστήματος, μετὰ μελανὴν καὶ καθαρὴν κόμη. Ἡλικίας περίπου 65 ἐτῶν (φαινεταὶ νεώτερος), ἔχει ὕψος πρῶτον καὶ μελιχίον ἐπιχειρηματίου. (Ἐνίοτε δὲ παίρνῃ ἐκφράσεις μικροῦ παιδιοῦ). Διακατέχεται ἀπὸ ἰσχυρὸν αἶσθημα καταδωξέως. (Παρακολουθεῖ συνεχῶς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ στενοῦ περιβάλλοντος του). Ἐπάγγελμα: Πολιτικός.

Καταζητεῖται: Δι' ἐγκλήματα εἰς θάρος ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων στὸ Βιετνάμ, τὴν Μέση Ἀνατολή, στὸ Μεσογειακὸ χῶρον, στὴν Λατινικὴν Ἀμερικὴν. Ἄμοιβή: ἡ εὐγνωμοσύνη ὅλων τῶν ἀγωνιζομένων λαῶν τοῦ κόσμου.

Υ.Γ.: Ἐπιστῶμεν τὴν προσοχὴν σας. Πρόκειται περὶ ἐπικινδύνου καὶ παράφρονος ἐγκληματίου. Ἐλεος ἢ οἴκτος περιέχει κινδύνους.

Σοσιαλισμὸς

Κάτω ἀπὸ τὸν σοσιαλισμὸ ὀλόκληρη ἡ κοινωνία γίνεται ἐλεύθερη μετὰ τὴν βαθύτερη καὶ πληρέστερη ἐννοία τῆς λέξεως. Γιὰ νὰ παῦμε μετὰ ἄλλο τρόπο, κάθε μέλος τῆς κοινωνίας γίνεται ἀληθινὰ ἐλεύθερο, γιατί ἡ ἐλευθερία γιὰ ὅλους δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ σημαίνει ἐλευθερία γιὰ τὸν καθένα. Μιὰ ἀληθινὰ πολιτισμένη κοινωνία δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει ἄλλους σκοποὺς παρὰ ἐκείνους τῶν ἀτόμων ποὺ συγκροτοῦν ἐκείνη τὴν κοινωνία. Μόνο ὅταν ἐξυπηρετεῖ κάθε ἄτομο καὶ τὸ βοηθᾷ νὰ πραγματοποιήσῃ τοὺς πόθους του δικαιολογεῖ τὴν ὑπάρξιν της. Εἶναι αὐτὸ ποὺ κάμνει μιὰ σοσιαλιστικὴ κοινωνία. Δημοιοργεῖ πραγματικὲς εὐκαιρίες γιὰ κάθε ἄτομο γιὰ νὰ ἀναπτύσῃ ἀνεμπόδιστα τὴς ἰκανότητές του καὶ νὰ ἰκανοποιῇ τὴς διορκῶς αὐξανόμενες ἀνάγκες του. Αὐτὲς οἱ συνθήκες περιλαμβάνουν, πᾶνω ἀπ' ὅλα, τὸ ἐγγυημένο δικαίωμα ἐργασίας καὶ ἀνάπαυσης, δωρεάν ἐκπαίδευση καὶ ἰατρικὴ περίθαλψη, σταθερὴ μείωση τῶν ὠρῶν ἐργασίας καὶ ἐκτεταμένη οἰκοδόμησις στεγαστικῶν καὶ πολιτιστικῶν κέντρων.

Ξενῶνες νεότητος σὲ 7 Συριακὲς Χῶρες

Κάθε καλοκαίρι ἡ Συριακὴ Ἀραβικὴ Δημοκρατία ὑποδέχεται ἕνα κατ. τουρίστες ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον. 100 χιλιάδες ἀπ' αὐτοὺς εἶναι βλαστίρια τῆς νέας γενιᾶς. Ἐπὶ τὰ Συριακὴ Ξενῶνες Νεότητος παρέχουν στοὺς ξένους ἐπισκέπτες πεντακάθαρη καὶ ἡσυχὴ στέγη. Ἡ τιμὴ εἶναι συμβολικὴ: Δυὸ Συριακὲς λίρες.

Οἱ Ξενῶνες Νεότητος βρίσκονται στὴν Δάμασκό, Χόμς, Ἀλέππο, Νταράα Μπάσρα, Ἐτλέπ καὶ Λατᾶκια.

Τὸ Ὑπουργεῖο Τουρισμοῦ προγραμμάτισε τὴν ἴδρυση καινούργιων Ξενῶνων,

Τουριστικῶν κέντρων καὶ Ξενοδοχείων, δίπλα στὴν Συριακὴ ἀκτὴ καὶ σ' ἄλλες περὶοχές. Ἡ Συριακὴ Ἀραβικὴ Δημοκρατία πιστεύει ὅτι ἡ νεολαία ὕλου τοῦ κόσμου ἀποτελεῖ τὸ κλειδί γιὰ πολιτιστικὴ ἀνάπτυξη καὶ τὴν θεμελιώδη λίθον γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησι καλῶτερον μέλλοντος.

Ἐπιπρόσθετα, ἡ Συριακὴ Ἀραβικὴ Δημοκρατία καταβάλλει σοβαρὲς προσπάθειες νὰ ἐξασφαλίσῃ ὅλες τὴς δυνατὲς διευκολύνσεις γιὰ τὴν ἀνεση καὶ ἰκανοποίηση τῆς νεολαίας ὄχι μόνο μετὰ τὸν Ξενῶνες Νεότητος ἀλλὰ παντοῦ σ' ὀλάκαιρη τὴν χώρα.

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Στὴν σοσιαλιστικὴ κοινωνία ὁ κάθε πολίτης, δὲν δημιουργεῖ μόνο τὰ πλοῦτη τῆς χώρας του ἀλλὰ καὶ ἀποφασίζει πῶς θὰ διανεμηθοῦν. Ἡ ἀνοδος τοῦ βιοτικῶ ἐπιπέδου καὶ τῶν εἰσοδημάτων κάθε οἰκογένειας βρίσκεται σὲ ἀμεση ἀναλογία μετὰ τὴν αὔξησι τῶν ἐθνικῶν εἰσοδημάτων. Αὐτὸ συμβαίνει γιατί στὸν σοσιαλισμὸ τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα ἀνήκει στὸν λαό. Ὅσο πιὸ ψηλὸ εἶναι τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα, τόσο πιὸ μεγάλη εἶναι ἡ εὐημερία τοῦ λαοῦ.

Μερικοὶ δυτικὸι κοινωνιολόγοι παρουσιάζουν τὴν ἀνοργάνωτη, χαώδη φύση τῆς καπιταλιστικῆς οἰκονομίας σὰν τὴν ἀνώτερη ἐκδήλωση τῆς ἐλευθερίας στὴν κοινωνικὴ ζωὴ. Ἡ «ἐλεύθερη» ἐπιχειρήσις ὡστόσο ἔχει ἀπὸ καιρὸ κατοντῆσει παραμυθί. Ὅχι μόνο γιατί ἀπαιτεῖ περισσότερο χρήματα ἀπὸ ὅσα ἕνας ἀνθρώπος μπορεῖ νὰ κερδίσει μετὰ τὴν ἐργασίαν του, ἀλλὰ γιατί οἱ μονοπωλιστικοὶ συνεταιρισμοὶ ποὺ κυριαρχοῦν οὐσιαστικὰ σ' ὀλόκληρη τὴν καπιταλιστικὴ οἰκονομία παρεμποδίζουν κάθε ἐλευθερία ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσις. Ὁ ἐλεύθερος συναγωνισμὸς ἔγινε ἀπὸ καιρὸ ἀναχρονισμὸς. Τὰ μονοπώλια κυριαρχοῦν στὴ σκηνή.

Ἡ ἐπισημονικὴ προγραμματισμένη ὀργάνωση τῆς σοσιαλιστικῆς οἰκονομίας ἀνοίγει πλατειεῖς ὀρίζοντες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τοῦ τόπου, τὴν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας, μιὰ σταθερὴ αὔξησι τοῦ πλοῦτου τῆς χώρας καὶ μιὰ ἀντίστοιχη σταθερὴ ἀνοδο τοῦ βιοτικῶ ἐπιπέδου ὀλόκληρου τοῦ πληθισμοῦ.

Ἡ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ἘΝΑ ΓΙΓΑΝΤΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἐκ τῆς 2ας σελίδος

σιμη γιὰ ὅλους. Γιὰ μᾶς, ἡ ἄμεση διαπαιδαγώγησι ἔχει παλὺ μεγάλη σημασία. Ἡ ἐξήγησι εἶναι πειστικὴ, γιατί εἶναι ἀληθινή, δὲν χρειάζεται ὑπέκφυγες. Ἀσκεῖται ἀπὸ τὸν κρατικὸ ἐκπαιδευτικὸ μηχανισμὸ ποὺ ἔχει τὴν εὐθύνη γιὰ τὴ γενικὴ παιδεία, τεχνικὴ καὶ ἰδεολογικὴ, μέσο ὀργανι-

σῶν, ὅπως τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ ὁ κομματικὸς μηχανισμὸς προσαγάνδας. Ἡ διαπαιδαγώγησι διοχετεύεται στὴς μᾶζες καὶ ἡ καινοῦργια θέση ἐκλαϊκεύεται καὶ τείνει νὰ ἐπιβληθῇ, ἢ μᾶζα τὴν κάμνει κτῆμα τῆς καὶ ὀσκει πίεσι σὲ ὄσους δὲν τὴν ἔχουν ἀκόμα ἀφομοιώσει. Αὐτὸς εἶναι ἕμμεσος τρόπος διαπαιδαγώγησις τῶν μαζῶν, τόσο ἀποτελεσματικὸς ὅσο καὶ ὁ πρῶτος.

ση - κριτική - ξενή λογοτεχνία - ποιηση - κριτική - ξεν

Κουλτούρα και αντικουλτούρα

Μιλάμε συνέχεια για την ανάγκη δημιουργίας μιας ντόπιας πνευματικής πραγματικότητας, βγαλμένης μέσα από το ζωτικό πρόβλημα του λαού, μιλάμε για την ανάγκη λαϊκής αφύπνισης και συμμετοχής στις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, μιλάμε για κυπριακή θεατρική ζωή. Στην ουσία όμως το μόνο που πραγματικά απασχολεί τους κατά καιρούς «αρμοδίους» είναι η διασκέδαση στην Κύπρο της σύγχρονης πνευματικής νοστροπίας που επικρατεί στον Ελλαδικό χώρο, με κάθε δυνατό τρόπο και ανεξάρτητα από την δυνατότητα προσαρμογής της ή το βαθμό της αναγκαιότητας που αυτή άποκτῆ όταν εφαρμόζε-

ται εδώ. Αλλά το μόνο που επιτυγχάνεται έτσι είναι η σταδιακή απομάκρυνση από την ελάχιστη πιθανότητα μιας πνευματικής ταυτότητας του λαού που να αντανακλά τη φύση, τις συνήθειες, τους ζωντανούς δεσμούς με τις ρίζες όπως αναπνέουν κάτω από τον κυπριακό ουρανό. Γιατί άλλο να προσβλέπει κανείς προς ένα πρότυπο που αντιπροσωπεύει τους εθνικούς πόθους μιας κοινωνίας, διατηρώντας μια πολυεδρική επικοινωνία και ταυτόχρονα την δυνατότητα αποσπασμένης έκλογης των στοιχείων που θα απορροφηθεί, και άλλο να αποδέχεται ή και να επιδιώκει με έπαρ-

χώτικο αίσθημα κατωτερότητας, ότι του προσφέρεται από το εθνικό κέντρο, είτε νοθευμένο, είναι αυτό, είτε αχρησταίο.

Με βάση τις πιο πάνω διαπιστώσεις, καταδικάζουμε την έσκαμένη, ή μη, τακτική, που επικρατεί τα τελευταία χρόνια σχετικά με την εξέλιξη μας στο θέατρο και επισημαίνουμε τη φθορά που δημιουργείται με την απόλυτη κυριαρχία του μετακαλούμενου θεατρικού «κατεστημένου», την μεθοδική διατροφή της παχύσαρκης παθητικότητας μέσα στις τάξεις των καλλιτεχνών μας, τη μοιραία απομάκρυνση του λαού από την Τέχνη και τη διαστρέβλωση της όρασης αυτής λαϊκής έκφρασης από ζωντανό κύτταρο σε μουσειακή επίδειξη.

Γιατί πώς ολλαιώς μπορεί να ερμηνευτεί η βάση της δημιουργίας του ΘΟΚ (λέγε κλίμακο κρατικού θεάτρου Αθηνών) με την μετακλήση των διαφόρων τάσεων, σκηνοθετών, δασκάλων, πρωταγωνιστών, διευθυντών (κατά σύμπτωση όλοι παρωχημένων εποχών) και δε συμμαζεύεται, στους οποίους ανατίθεται ολοκληρωτικό ή επιχαρηγόμενη ήγερση της θεατρικής ζωής του τόπου, ή ελευθερία να εφαρμόζουν, ό,τι έχει ήδη από καιρό απορριφθεί στο χώρο τους, σε βάρος και των δεινών ήθωποιών μας και του κοινού και του δημόσιου χρήματος, ή εύλογα να παραμερίζουν το ντόπιο μας δυναμικό, που και δύναμη, νεανικότητα, γνώση διαθέτει, και τους άμεσους παλμούς του τόπου συλλαμβάνει!

Προϊόν προς προπαγανδιστική κατανάλωση λοιπόν και το θέατρο, — αυτό το εκφραστικό λαϊκό όργανο — κατάντησε επαρχιακό κατάσταση του πάλοι πατε ένδοξου βασιλικού, κατ'εφερε να κλεισθεί το «επάγγελμα», αφού φρόντισε να μαζέψει σχεδόν όλους τους ταλαντούχους και μη «κλόουνς» της κυπριακής σκηνής, και δήλωσε αντίκριμα πως απαγορεύονται πια οι πειραματισμοί, στο θέατρο σε τούτο τον υπανάπτυκτο τόπο, θρηκή τον μάστορά του. Ευγενική φιλοδοξία των άμδαπών «αρμοδίων» και των διασκεκρμένων εύνοουμένων τους, ή διά πλύσεως έγκεφάλου πειθαρχία προς μία εθνιαία εθνοπρεπή καλλιτεχνική «γραμμή» που άπρόσκοπτα θα οδηγούσε μέσα από άξιοπρεπείς μεγαλόσημες εκδηλώσεις στον ποθητό στόχο: τη δημιουργία μιας Έλληνο-αμερικανικής κουλτούρας στο πρότυπο της «δημοκρατικής» μας σύγχρονης Ελλάδας.

Και ο λαός; Ο άνώνυμος μάρτυρας που στο όνομά του (λέγε λεφτά του) στηρίζεται το μεγαλεπήβολο σχέδιο των «αρμοδίων»; Μα όφείλει «να πιστεύει χωρίς να έρευνά». Διότι βρίσκεται σε καλά χέριο και την πνευματική του τύχη διεκδύουν πρωτεύουσιάνοι, όχι ίθαγενείς βλάχοι, και να μη δίνει ούτι σε κακόβουλου «ψυθιριστές» που διαδίδουν κακοήθειες, όπως για παράδειγμα, ότι στο δύο τόσο χρόνια της λειτουργίας του Θ.Ο.Κ., έγ:van μόνο δύο ή τρεις παραστάσεις καλές, που βγήκαν από το χέριο Κυπρίων σκηνοθετών (sic), με άποκλειστικούς συνεργάτες Κυπρίους ήθωποιούς Resic).

Κι έτσι φτάσαμε αίσια στο φετεινό καλοκαίρι, που χάρη στην άφειδώλευτη σπατάλη μύχθου των «αρμοδίων» (και λεφτών) μπορεί να χαρακτη-

ριστή σαν το πιο δραστήριο θεατρικό γεγονός στην ιστορία μας. Τίτλος του: Κυπριακόν Σαλαμεινιον Φεστιβάλ. Οι γνωστοί οργανωτές του συσπειρώσαν όλες τις δυνάμεις τους και παρουσίασαν με την κάθε δυνατή σοβαρότητα, ό,τι πιο αντιπροσωπευτικό από άποψη πνευματικής πρωτοπορίας υπάρχει σήμερα στον Έλληνοκυπριακό πνευματικό χώρο.

Το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος του κ. Μιχαηλίδη, και το Κρατικό Θέατρο Νοτίου Κύπρου του κ. Καραντινού. (Το αντίστοιχο

άσφαλώς έχει κανείς να ηη άμφότερες μας έκαναν καινωφούς του ανεπανάληπτου μουσικού και ποδοσφαιρικού τάλαντου του λαού μας. «Αίας» του μεγάλου Σοφοκλή, έργον διδακτικόν δι' υπανάπτυκτους, με στρογγύλον λόγον, ρομαντικό νατουραλισμό, στοιχείο «φοκλόρ» (μη Έξηνάμε και την καταγωγή μας) μουσική γιά σχολική χορωδία, περιβάλλον νεοκλασσικής Γερμανικής αρχιτεκτονικής και κυλιόμενες σπηλιές... (Τ'ας μη δώσουμε βάρος στο θιασμό της προσωπικότητας των εκτελε-

κλωθμικών εκρήξεων των αρχόντων (τους όποιους έστησε πάνω σε ένα μακρύ και ψηλό πατάρι μιλια μακρυά από τους προλετάριους) και μας έχωσε στο κοντό μας τό μυχλό πως σημασία έχει να στηριξη κανείς τη μεταφορά του Τραγικού πάθους μέσα στους λεπτούς ήχους της όρθοφωνικής σκέψης της άρχουσας τάξης, άδιάφορο αν ή δυναμική θέληση, ή ενεργητική συμμετοχή και ή σοφή ώριμότητα του Χορού είναι στο έργο έξυμνητική. Νεκρό κύτταρο ό όχλος, ζήτω ή μοναρχία. (Η Αθηνά βρισκόταν ακόμα πιο ψηλά στην ίεραρχία, οά θεά που ήταν.)

Και οι «Βάτραχοι» του ύπέροχου Αριστοφάνη, ένα έξυπνάκινο εύρημα σε μία σάπια κοινωνία, είναι άρκετό για να επικακίωση τη γεμάτη άγωνία φωνή του ποιητή που στήριξε τό έργο του στην «παράβαση» των Μυστών — ένα δριμύτατο» κατηγορώ» κατά της πολιτικοπνευματικής παρακμής, και που στην παρόσταση άπαγγέλθηκε ώραιοπαθώς κα τ α κ ο υ τ σ ο υ ρ ε μ έ ν ο σ ε — σε άτμωσφαιρα άνηθεατηριακής — και να μετατοπίση την προσοχή του φιλοθεάμονου κοινού, στο άουσαγώνιστου ένδιαφέροντος, ποδοσφαιρικό παιχνίδι, μεταξύ Αισχύλου και Εύριπίδη, άπαράλληλα όπως οι δικτάτορες πάντοτε, μετατοπίζουν την προσοχή του λαού από την ύπαρχουσα πολιτική άθλιότητα, στο γήπεδο, θυσιάζοντας γι' αυτό έκτομμύρια. Έμπαινε «Αισχυλάρα»...

Κατά τ' άλλα όλα πάνε καλά, είμαστε ικανοποιημένοι και χορτάτοι άλλα και ήσυχαι πώς ή ώρα, που παράλληλα με την καθοδηγούμενη πίστη, θ' αναπτυχθή και ή ανάγκη για «έρευνα» μέσα στον υπανάπτυκτο λαό μας, είναι μακρυά.

Διεθνές Συνέδριον
Έπέστρεψε από τό Στρασβούργο ό 'Οργανωτικός Γραμματέας της ΕΔΕΚ κ. Ανδρέας Φρυδιός, ό όποιος έξεπροσώπησε τη Σοσιαλιστική Νεολαία του κόμματος σε διεθές Σεμινάριον τό όποιον διοργάνωση υπό της Διεθνούς Ένωσεως Σοσιαλιστικής Νεολαίας γνωστής ως IUSY.
Στό Σεμινάριον παρεκάθησαν αντιπρόσωποι, από: Σουηδία, Φιλανδία, Νορβηγία, Γερμανία, Αυστρία, Γαλλία, Ιταλία, Κύπρος, Αγγλία, Μάλτα, Όλλανδία, Έλβετία καθώς και εκπρόσωπος του Έλληνικού Σοσιαλιστικού Κινήματος.

Ταυτότητα

Γράφε: είμαι άραβας
ό αριθμός της ταυτότητάς μου είναι πενήνταχιλιάδες
είμαι πατέρας όχτώ παιδιών
τό ένστο...θαρθεί μετά τό καλοκαίρι
σε θυμώνει αυτό;
Γράφε: είμαι άραβας
δουλεύω με τους συντρόφους μου του μόχτου
σε ένα λατομείο
είμαι πατέρας όχτώ παιδιών
γιαυτά Εερζίζωω από τις πέτρες
τό ρούχα, τό ψωμί, τό τεράδια
και δέν έρχομαι να ζητιανέψω στή πόρτα σου
και δέν διπλώνομαι
μπροστά στο γιαιλιότερο πάτωμα της Εώπορτάς σου
Σε θυμώνει αυτό;
Γράφε: είμαι άραβας
τό όνομά μου είναι κοινό
είμαι ύπομνητικός
σε μία χώρα γεμάτη θυμό
οί ρίζες μου
βυθίζονται μέσα στή γής πριν από τη γέννηση του
(χρόνου
πριν από τό άνοιγμα των αιώνων
πριν άπ' τις έλιές και τό κυπαρίσσια
πριν από κάθε φυτική ζωή.
'Ο πατέρας μου κατάγεται από την οίκογένεια του
(άρωτρου
και δέν γνωρίζει τους μεγάλους κυρίους του Νουγιούβ
ό παππούς μου ήταν άγρότης
δέν είχε δένδρο γενεολογικό
τό σπίτι μου είναι μία καλύβα φύλοκο
όπό καλόριο και κλαδιά
είσαι ικανοποιημένος από την κατάστασή μου;
τό όνομα μου είναι παλύ κοινό.
Γράφε: άραβας
μαλιά μαύρα
μάτια καοτανά
χαρακτηριστικά:
στό κεφάλι ένα καυφιάχ και ένα μαντήλι
ό φοινίκας ρητιδισμένος σαν ένας βράχος
γρτσουινίζει τα χέρια αούτου που τον πιάνει
μ' άρρέσει τό λάδι της έλγας και τό θυμάρι
ή διεύθυνσή μου;
έρχομαι από ένα χωριό χαμένο, ξεχασμένο
με τους δρόμους χωρίς όνομα
και όλοι οι άνδρες στο χωράφι ή στο λατομείο
άγαπούν τον σοσιαλισμό
Σε θυμώνει αυτό;
Γράφε: είμαι άραβας
εσύ με έγδυσε από τό άμπέλια των προγόνων μου
και από τη γής που καλλιεργούσα
με τους γιους μου
'Εσύ δέν άφησες σε μας
και στο παιδιά μας
παρά μονάχα πέτρες
ή κυβέρνησή σας θα πάρει κιαυτές
όπως κιάλος τό έχουσι πεί.
Τότε
γράφε
Ψηλά στή πρώτη σελίδα:
εγώ δε μισώ τους ανθρώπους
και δέν επιτίθεται σε κανέναν
άλλά αν μία μέρα με πεινάσουν
θα φάω τό κρέας αούτου που μ' έκανε να πεινάσω
Πρόσεξε... πρόσεξε πολύ
τη δικιά μου πείνα
και τό δικό μου θυμό.

Του καλλιτεχνικού μας συνεργατη

Κρατικό Αθηνών, του κ. Βλάχου θα ήταν άποσχολημένο). Και ή κυπριακή παρουσία; Οι Κύπριοι σκηνοθέτες, οι Κύπριοι συνθέτες, οι Κύπριοι ακηνογράφοι, ένδυματολόγοι; Σ' ένα Κυπριακό Φεστιβάλ με Κυπριακό λεφτά; Απάντηση δέν περιμένουμε, την Εέρουμε, μόνο εκφράζουμε τη βαθειά πικρία μας βλέποντας εκείνη την τεράστια μάζα του κοινού που προσέρχεται για να χειροκροτήσει την παρακμή!

Όσο για τις παραστάσεις πολλά! Γιατί πρωτοποριακές των πιο πάνω διακεκρμένων

στών που δόγγησαν — κυριαλεξία — κάτω από τη θορύβουπη διδασκαλία). 'Ο κ. σκηνοθέτης με όλη την συναίσθηση της ευθύνης των χιλιάδων λιρών (άκούμε Ε9.000 και) που στοίχισε τό φιλόδοξο άνέθασμα μας πρόσφερε μέσα από ένα συνονθύλευμα από «ρεύματα» μία μουσειακή άπαγγελία του άριστουργήματος του ποιητή, — διανοημένη όμως με τραγουδάκια, — άπανεκρωσε όλοτελο τη λαϊκή συμμετοχή, περιορίζοντας τό Χαρό στο τραγουδιστό και ό πρόσωπο σχόλιο των κυ-

οι επομενες εκδοσεις της σοσιαλιστικής εκφρασης θανατι στις ακολουθες ημερομηνιες.
παρασκευη 2 του νιοβρη
παρασκευη 16 του νιοβρη
παρασκευη 29 του νιοβρη
οσοι θελουν προηγουμενες εκδοσεις ας μας γραψουν
σοσιαλιστικη νεολαια ΕΔΕΝ
κωντινου παλαιολογου 23
η τ.κ. 1064, λευκωσια